

Help, ik heb een ijslander

Hanny van Geleuken heeft verstand van agrarische zaken en verdiept zich voor IJP in de complexe wereld van het houden van IJslandse paarden.

Steenmeel op weiland voor een goede m

Hanny van Geleuken

Het komt nog niet zo vaak voor, maar de laatste jaren wint het gebruik van steenmeel terrein. Steenmeel is gemalen vulkanisch gesteente. Als je het op het (wei)land brengt verbeter je structureel de bodemvruchtbaarheid. Het werkt weliswaar minder snel, maar wel langer en fundamenteeler.

Van natuur tot landbouw

Niet alleen in de alternatieve hoek, maar ook in de gangbare landbouw wordt steenmeel steeds serieuzer genomen. In het vakblad voor boeren stond november 2014 een artikel met als veelzeggende kop 'Steenmeel mogelijk alternatief kalk'. Een praktijknetwerk van boeren is een meerjarige proef gestart in 2014 en is zeer enthousiast over de resultaten tot nu toe; ze gaan er komend jaar mee verder. Ook op de Strabrechtse Heide is onlangs een praktijkproef gestart met steenmeel om de gevolgen van verzuring te herstellen en daarmee de soortenrijkdom van het heidelandschap.

Nu ook in de IJslandse paardenwereld

Ook bij ons is steenmeel in opkomst. Tijdens de IJRN-internationaalwedstrijd in juni gaf Bert Carpay hier een lezing over. Hij verwees hierbij ook naar de paardenwei in Woudbloem (zie kader). Hierin staat beschreven wat voor Frouke Roukema de aanleiding was om steenmeel te gaan gebruiken en wat haar ervaringen tot nog toe zijn. Ze gaat er komend

jaar zeer zeker mee door: ze maakt nu al plannen hoe ze de volgende portie steenmeel over haar weiland van een kleine hectare gaat verdelen. En er zijn meer weilandeigenaren met ijslanders, die steenmeel gaan gebruiken.

Interesse?

Meer informatie is te vinden via steenmeel.info. Op de steenmeellijst op deze site staan veelgebruikte steenmeelsoorten. Als u dit jaar steenmeel wilt toepassen, dan is het raadzaam om eerst een grondmonster te (laten) nemen van uw perceel en dat te laten analyseren. Goede analyses als basis voor een steenmeeladvies zijn Analysepakket 2 bij Koch - Eurolab of de Bodemalansanalyse van Soiltech. Op basis hiervan kan de biogeoloog een advies geven welke soort steenmeel het beste past en in welke hoeveelheid.

En dan aan de slag...

Meer informatie over het nemen van monsters en analyse: <http://bit.ly/1zrstBP>.

Hoe werkt steenmeel?

Steenmeel is zeer fijn gemalen gesteente. Het is een breed werkende bodemverbeteraar met een hoog percentage aan actieve bodemmineralen die de basis vormen voor belangrijke processen in de bodem. Zo levert steenmeel macro- en micronutriënten, buffert zuur op een rustigere manier dan kalk, bevordert de ontwikkeling van het bodemleven en bevordert de vorming van humus. Actieve bodemmineralen vormen de ruggengraat voor de bodemvruchtbaarheid. Echter deze bodemmineralen zijn aan slijtage onderhevig (lees: verwerken, waarbij nutriënten worden afgestaan aan het gewas). Dit verweringsproces is éénmalig en onomkeerbaar en wordt zichtbaar door bijvoorbeeld tekorten aan spoorelementen, structuurproblemen en een tragere opbouw van organische stof. Met steenmeel kunnen meerdere vliegen in een klap geslagen worden, namelijk onderhoudsbekalking, hoofd- en sporenelementen aanvullen en algehele bodemkwaliteit verbeteren.

Mineralenbalans

Advies Paardenweide Woudbloem

Bert Carpay (Carpay advies) en Gino Smeulders (de Biogeoloog)

Voor een paardenweide in Woudbloem (Groningen) annex schaatsbaan hebben wij in mei 2013 een steenmeeladvies gegeven met het doel het schrale gras met ongewenste vegetatie als kruipende boterbloem, ridderzuring en zilverbled te verbeteren in een meer gewenste vegetatie. De onderstaande foto geeft de beginsituatie weer.

De jaarlijkse overwintering van de paardenweide is een complicerende factor voor de gewenste verbetering. Het betekent dat in winters – wanneer het weiland onder water gezet wordt voor de ijsbaan – het bodemleven een grote terugslag krijgt en plantenwortels beginnen af te sterven vanwege de anoxische omstandigheden.

Geschikte steenmeelsoorten die in twee opeenvolgende jaren afwisselend kunnen worden toegepast hebben we gekozen op basis van:

- een relatief hoge zuurbufferende waarde
- rijk aan kalium en magnesium
- stimulerend voor een goede ontwikkeling van de microflora in de bodem
- rijk aan sporenelementen (waarbij voor paardenweiden koper en borium met name van belang zijn en in mindere mate kobalt en molybdeen)

De geadviseerde hoeveelheid: 1 ton/ha/jaar. Dit is inmiddels twee keer opgebracht.

Ervaring na ruim een jaar

Frouke Roukema

We hadden een dubbel probleem met onze paardenwei. Door overbegrazing hadden we last van kruipende boterbloemen, die het gras overwoekerden. De grond was al jaren niet bemest, omdat de weide drie maanden per jaar onder water staat, wegens de functie als ijsbaan. Destijds lazen we in de Groninger Internet Courant dat bemesting met steenmeel niet uitspoelt en dat de voedingselementen langzaam worden afgegeven tijdens het groeiseizoen. Dat leek ons een goede oplossing voor onze situatie!

We hebben grondmonsters opgestuurd en een analyse laten maken op advies van de biogeoloog. Iedereen in mijn omgeving dacht dat het zou uitdraaien op kalk strooien, maar dat was niet zo. Wel ontbraken een aantal elementen waardoor micro-organismen hun werk in de grond niet goed konden doen. Het eerste jaar hebben we bij windstil weer een ton Eifelgold met een kruiwagen over het land geveegd. We hadden het weiland in vakken verdeeld en per vak op basis van het advies uitgerekend hoeveel steenmeel erop moest. Dat ging perfect! Daarnaast hebben we veel boterbloemen gestoken. Bovendien lopen er nu maar twee paarden, met een graaskorf, waardoor de zode niet kapot getrokken wordt.

Na een jaar is het resultaat al goed zichtbaar. We zijn zeer gemotiveerd om met steenmeel door te gaan. Als het gras op deze natuurlijke manier meer voedingstoffen opneemt, komt dat de gezondheid van onze paarden ten goede, zonder dat het gras te rijk wordt voor ijslanders. We hebben het idee dat de vacht van ons paard, met name de bruine delen, in de loop van het jaar donkerder is geworden. We weten natuurlijk niet of dat door het steenmeel komt. Wat dit jaar opvallend is, is dat we veel meer moeten maaien en kennelijk zit er van alles in de grond, want we hebben nogal last van mollen. Maar het gras wordt steeds mooier, de zode is veel dichter en dat is een plezier om te zien! 🍀

